

проблемних питань протидії загрозам національної безпеки, а також іншим кримінальним злочинам: дослідження актуальних методик хакерських атак; ознаки встановлення шахрайських сайтів-пасток;

3) введення нових спеціалізацій у сфері підготовки фахівців з захисту національної безпеки і внесення змін до плану освітнього процесу з підготовки студентів юридичних ВНЗ, курсантів за напрямком «національна безпека»;

4) створення освітніх програм підвищення кваліфікації для засвоєння працівниками оперативних підрозділів та органів досудового слідства методів фішинга для встановлення груп хакерів;

5) теоретичним підґрунтям формування гнучкої системи підготовки професійних кадрів протидії злочинам у цій сфері є здійснення наукових досліджень щодо визначення професійних та особистісних властивостей правоохоронців, що здійснюють протидію кіберзагрозам, визначення ознак загроз національній безпеці у цій сфері, розробка інноваційних методів виявлення ШПЗ та розробка методик проведення відповідних судових експертиз.

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 №2469-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.

2. Волошенко І.О. Концептуально-теоретичні засади дослідження проблем національної і міжнародної безпеки. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Випуск 118 (част. I). 2014. С. 51-59.

3. Аналітичні матеріали за матеріалами Комплексного огляду сектору безпеки. К.: РНБО, 2006. 30 с.

4. Денсжкін М.М., Крикун П.М., Руснак І.С. Проблеми проведення комплексного огляду сектору безпеки та оборони України: погляди на його організацію та вирішення завдань. *Наука і оборона*. 2014. № 4. С. 3-10. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe.

5. Шинкаренко І.Р. Реформування сектору безпеки як основа забезпечення національної безпеки України. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених: науковий вісник ХНУВС*. 2007. № 10. С. 19-26.

6. Аналітична доповідь. До щорічного послання президента України до верховної ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». 2015. 680 с.

7. Аналіз підсумків експертної роботи науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України за 2018 рік. №324/05-19/19, від 12.02.2019.

8. Загрози національній безпеці держави в інформаційній сфері. URL: https://pidruchniki.com/1834071936975/politologiya/zagrozi_atsionalniy_bezpetsi_derzhavi_informatsiyiv_sferi.

9. Підсумки діяльності Департаменту кіберполіції НП України у 2018 році. URL: [/www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2630011-seredzemnomorske-obednanna-ukrainciv-zapocatkovue-spivpracu-z-miznarodnou-ukrainskou-skolou](http://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/2630011-seredzemnomorske-obednanna-ukrainciv-zapocatkovue-spivpracu-z-miznarodnou-ukrainskou-skolou). Html.

Диса Олена Вікторівна

доцент кафедри філософії та політології,
кандидат психологічних наук, доцент

Ромічева Юлія Олександрівна

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Служба у поліції є особливим видом діяльності, яка здійснюється не просто в складних, а в екстремальних умовах, вимагає не тільки значних психічних та фізичних затрат, а й іноді пов'язана з ризиком для життя та здоров'я. Така діяльність висуває особливі вимоги до працівника поліції, як професіонала, вимагає від нього високого рівня підготовки до діяльності в екстремальних умовах.

Екстремальними в побутовому спілкуванні найчастіше називають ситуації, що загрожують здоров'ю і самому життю людини. Більш точно екстремальні ситуації можна визначати як несприятливий, складний стан умов людської життєдіяльності, що набув для окремої особи або групи осіб особливої значимості; це об'єктивно складні умови діяльності, що сприймаються й оцінюються як напружені чи небезпечні. Це зовнішня, об'єктивна сторона проблеми. Суб'єктивно ситуації набувають форми екстремальності коли особливий стан людської психіки спричинений незвичними чи екстраординарними умовами, що породжують підвищену тривожність та особливу емоційну напруженість [3].

Психологічна готовність до роботи в екстремальних умовах розглядається по-різному, залежно від специфіки структури професійної діяльності. Більшість авторів пояс-

нують психологічну готовність через сукупність мотиваційних, пізнавальних, емоційних і вольових якостей особистості і мають на увазі під нею загальний психофізіологічний стан, що забезпечує актуалізацію можливостей.

Аналіз наукової літератури показав, що психологічна готовність у рамках екстремальної психології розглядається в тісному взаємозв'язку з такими поняттями, як психологічна підготовка, надійність психіки, психологічний стан, психологічний вибір, прогнозування станів та екстремальна ситуація. Дослідженням поведінки особистості в екстремальних умовах займалися У. Томас, Ф. Знанецький (будь-яка активність особистості – це вирішення певної ситуації), Р. Лазарус, С. Фолькман (психологічне подолання) та ін. У свою чергу, А. Нузу, Т. Дзуріла, М. Голдфрід першими описали процес психологічного вирішення особистістю проблем, викликаних екстремальною ситуацією, або копінг-процес.

Незважаючи на різноманіття визначень психологічної готовності, всі автори сходяться на тому, що готовність до діяльності – це схильність суб'єкта орієнтувати свою діяльність певним чином.

Професійна діяльність поліцейських висуває підвищені вимоги до якості їх підготовки. Формування психічної стійкості та психологічної готовності проходить через плідне вивчення предметів, особливо тактичної та психологічної підготовки. Професійна діяльність в екстремальних умовах висуває до особистості певні вимоги, такі як: сильна нервова система, певний рівень схильності до ризику та емпатії, високий рівень стресостійкості тощо.

Серед вимог до психологічної підготовки найголовнішою визначається емоційно-вольова стійкість, а саме діяльність нервових центрів індивіда в складних умовах, стійкість до подолання певних перешкод у неочікуваних ситуаціях та готовність активно діяти.

Процес формування психологічної готовності працівників поліції до діяльності в екстремальних умовах є динамічним і суперечливим. В ході його формуються і удосконалюються специфічні знання, уміння, навички і якості. Результати службової діяльності можуть бути різними, оскільки кожен поліцейський може мати різний рівень психологічної готовності, який залежить від особистісних якостей та ефективності попередньої підготовки.

Наукові дослідження показують, що психологічна готовність до професійної діяльності є важливою складовою професіоналізму, яка обумовлена певними особистісними характеристиками, які необхідно враховувати при підготовці працівників силових структур до роботи у складних екстремальних ситуаціях.

Отже, служба в поліції є особливим видом діяльності, яка здійснюється не просто в складних, а в екстремальних умовах, вимагає не тільки значних психічних та фізичних затрат, а й іноді пов'язана з ризиком для життя та здоров'я. Тому практична підготовка поліцейських повинна включати ефективну систему психологічної підготовки.

---

1. Артюшин Г. Проблема визначення готовності співробітників правоохоронних органів України до професійної діяльності. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as> (дата звернення 20.02.2019).

2. Брижатиї С. Особливості професійної готовності офіцерів запасу до діяльності в екстремальних умовах. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar> (дата звернення 20.02.2019).

3. Ильин Е.П. Психология индивидуальных различий. М.: ВЛАДОС, 2004. 716 с.

4. Пілецька Л.С. Психологічні особливості професійної самосвідомості військовослужбовців. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as> (дата звернення 20.02.2019).

Козинець Інна Іванівна

доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
кандидат педагогічних наук, доцент

Петрова Яна Іванівна

викладач кафедри економіки та фінансів
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Освіта – один з найважливіших компонентів національної безпеки будь-якої країни. Мета галузі освіти – розвиток та становлення гармонійної, соціально активної, творчої особистості, з одного боку, та забезпечення економічного й соціального прогресу суспільства – з іншого. У період глобалізації позиції окремих держав на мапі світу визначаються не лише прогресом інтелектуально-освітньої, фінансово-промислової та військово-технічної галузей,